
S Věcmi veřejnými teď nemluví

S Věcmi veřejnými teď nemluví

LIDOVÉ NOVINY

3.4.2012 Lidové noviny Strana 14 Horizont, autor: MARTIN WEISS

Dnes již bývalý ministr školství Josef Dobeš se vyrovnává s tím, co nazývá projektem rozbití Věcí veřejných, i s tím, že ho kolegové nepodpořili v boji za platy učitelů.

* LN Všichni ministři se musí smířovat se škrty. Jen vy jste kvůli nim odstoupil. Proč?

To je zásadní střet. Jestliže máme v programovém prohlášení vlády podporu učitelů, tak to nemůžeme změnit nějakým hlasováním na vládě. A druhá věc je chování Miroslava Kalouska. Když jsme vyjednávali o koalici, tak říkal, jestli někoho podpořit, tak podpořme učitele. Nepotřebuju podporovat vojáky, policisty, ale pojďme jako všude na Západě podpořit učitele, to je budoucnost tohoto národa. A teď sedím na K6 a moje náměstkyně ukazuje panu ministrovi Kalouskovi dopis jeho náměstka Gregora, který říká, když budete vázat výdaje, nesmíte vázat platy učitelů. A on řekl, ukažte? A napsal tam svou rukou: neplatí. V tu chvíli jsem si řekl: s tím člověkem ve vládě nechci sedět.

* LN Říkáte tedy, že ministr financí při škrtní některým resortům nadržuje?

To ví sám pan ministr financí Kalousek. Vytkl před závorku některé věci. Sociální výdaje, některé stavby dálnic. Já proti tomu nic nenamítám, ale mají tam být i učitelé.

* LN Premiér Nečas vás docela často otevřeně kritizoval. Pro vás je ale, zdá se, největším terčem kritiky mezi koaličními partnery ministr Kalousek.

Jde o to, že Kalouskovi nemůžete věřit ani nos mezi očima. S premiérem jsme k sobě cestu těžko hledali. Ale Nečas je ve své podstatě slušný člověk a neumím si představit, že přijde nějaký premiér, který by byl slušnější. Vytykal mi iks věcí, ale přesto ten závěr vždy byl, že se respektujeme, a řekl bych, že čím dál víc.

* LN Čím to, že žádný ministr vlády netrpěl takovou nápadnou fluktuací spolupracovníků s tak nápadnými důsledky?

Za loňský rok jsem zrušil pět přímo řízených organizací, propustil jsem 280 úředníků a ušetřil půl miliardy. Takže jsem svým úředníkům řekl, polovina z vás tady nebude. Těm organizacím jsem několikrát řekl, jste darmožrouti. Ústav pro informace ve vzdělávání v čele s paní Zieleniecovou se 160 lidmi tu byl a dnes tu není. Já rozumím tomu, že mě její manžel kritizuje.

* LN Těm kritikům jste dal do ruky velký klacek v podobě angažmá pana Bátory, který dokázal zabrat prostor veškerým jiným informacím o resortu.

Bylo to něco, co mě výrazně vymezilo a vyhranilo, ale udělal bych to znovu.

* LN Vaše volební kampaň a volební program mně nenapověděly, že budete na školství zaměstnávat člověka, kterého jste obhajoval tím, že je dobrý vlastenec a katolík.

Jestliže tady byli ultraliberálové, proč by tu nemohli být lidé z toho druhého pólu? Pan Bátora by u mě nikdy nemohl nastoupit, kdyby ty věci, které se o něm říkaly, byly pravda.

* LN Je prokazatelné, že pan Bátora vystupoval sprostě...

Pan Kalousek je taky sprostý. A pana Bátoru jmenoval do čela dozorčí rady státního podniku dva roky předtím, než jsem ho já přijal jako svého poradce.

* LN Vám přijde v pořádku, že vysoký činitel ministerstva chodí na demonstrace s transparentem „Intelektuálové, jděte už do hajzlu“?

Ne, já jsem tu fotku viděl, on stál u transparentu, který držel někdo jiný (na fotografii zveřejněné na iDNES.cz Bátora tento transparent drží - pozn. red.).

* LN Proč se vystřídal tolik náměstků pro vysoké školství a proč se příprava reformy tak vleče?

První, Kryštof Hajn, byl nominantem Věcí veřejných a odešel, protože jeho vystupování nebylo slučitelné s pozicí náměstka. Trvalo nějakou dobu, než jsem si jeho odchod ve straně prosadil. Pak jsem přijal pana Kouckého z ODS, do té doby šéfa mých poradců, člověka, který se ve školství dlouho pohybuje. Ale v červnu 2011 jsem zjistil, že reforma, kterou připravuje, je v takovém stavu, že touto cestou by to nedošlo dál. Paralelně ke mně chodil pan profesor Wilhelm v roli poradce, kterého jsem v tu chvíli oslovil. A doufám, že pan profesor tady dlouho vydrží.

* LN Čím to je, že ani on, bývalý rektor UK, nedokázal přesvědčit akademickou obec k věcnější komunikaci?

Sklenice je poloprázdná a poloplná. Po osmi letech planého žvanění tu máme dva věcné záměry ve vládě. Proběhlo šest kol diskusí pod vedením pana profesora Wilhelma. Dnes si mohu dovolit říct, že je spousta akademiků, kteří reformy nechťejí. A chovají se stejně jako politici - oni také politici jsou, volí je akademické senáty - kteří vědí, že nejkouzelnější je věci vysedět. Prošli jsme ročním martyriem dohadování o každé blbosti, když víme moc dobře, o co jim jde - výběrová řízení na místa rektorů, kdy může přijít konkurence ze zahraničí a z praxe, a druhá věc, omezená míra platnosti titulů profesorů a docentů, která pro ně bude znamenat konkurenci, když se chtějí o tomisto ucházet na jiné škole. Vše ostatní je záminka. Třeba údajné omezování akademických svobod - dnes si radu školy odpíská ministr s rektorem úplně za zády všech. My říkáme: schvaluje vláda, nominuje třetinou akademický senát, třetinou rektor a třetinou ministr. A ještě se to bude dopracovávat, například ta kritizovaná účast lidí z praxe, měly by to být silné osobnosti z toho regionu s vazbou ke škole. To je rakouský model.

* LN Rakouské vysoké školy jsou někde na světě považované za vzor?

My máme rakousko-německý model vzdělávání, jestli se k němu zase trošičku vrátíme po tom komunistickém modelu, tak to není až tak špatné.

* LN Rakousko myslím nemá v žádném globálním žebříčku univerzit žádnou školu. Německo má tak pět v druhé polovině první stovky.

Ale pro nás je rakousko-německý model tím, ze kterého to vzešlo. Takhle to máme.

* LN Vy jste zakládající člen Věcí veřejných?

Vstoupil jsem tam v roce 2002. Zakládající člen jsem v tom, že jsem vstoupil do strany, která se rok chovala jako občanské sdružení. Já jsem byl ten revolucionář, který řekl, buď buďte občanské sdružení, anebo pojďme tvořit politickou stranu.

* LNA vy už jste pracoval v ABL?

Ne, moje úplně první kontakty byly zhruba tři čtvrtě roku předtím. Tehdy se mi dostal do ruky časopis Pražan. Svým neohroženým přístupem vůči radnici Prahy 1 mi přišel strašně nadějný. Pak, když se odehrál ten střet o podobu strany, tak jsem se stal místopředsedou a vstoupil jsem i do časopisu. A tam se pak už objevuje ta temná skvrnka Jaroslav Škárka, to je člověk, kterého jsem já vybral, to tady můžu klidně říct.

* LN U soudu s Vítem Bártou vyšlo najevo, že už tehdy prováděl pan Pertlíček z agentury ABL detektivní práci pro časopis Pražan. To se běžně pracovalo takovými metodami?

Jaroslav Škárka, protože byl v dobrém slova smyslu trochu kaskadér, měl za úkol jít do kauz, které nejsou úplně bezpečné, třeba psát o někom, kdo dělá nějaký byznys. Občas mi ukazoval, že má propíchané všechny pneumatiky u auta. Měl kontakt na pana Pertlíčka, to byla jeho věc. Ale na poradách, které jsem řídil, se takové věci neřešily.

* LN Kristýna Kočí v jednom rozhovoru říká, že se do Věcí veřejných dostala na inzerát a že dělala baterii psychologických testů, kterou jste připravil vy. Je to tak?

Není to pravda. To by bylo moje největší psychologické selhání, kdyby do Věcí veřejných takhle nastoupila. Vždy jsem říkal, že Věci veřejné, aby se udržely, musí mít široký základ lidí, kteří dělají velmi dobrou politiku v místě, kde jsou. V roce 2009, kdy to už vypadalo, že jsem byl přehlasovaný a vítězím směr jít předčasně do velké politiky, jsem jezdil po republice a zakládal jsem místní kluby. To je to, co může dnes pomoci Věcem veřejným, že stále na té úrovni mají spoustu slušných, pracovitých lidí.

* LN Čemu přikládáte vznik problémů s neloajalitou ve straně?

Já to mám dnes přesně pojmenované, to byl propracovaný projekt, jak rozbít koaliční stranu. Na druhou stranu samozřejmě nahrávek z naší strany, teď nemyslím nahrávek jako nahrávání, ale příležitostí, které jsme poskytli, těch tam bylo víc. A pak tam byla nezralost těch lidí. Kristýna Kočí psala část politického programu, ale to ještě neznamenalo, že by byla prověřena ze svých morálních a jiných kvalit.

* LN Jak byste mi vysvětlil, že novináři opakovaně z různých věrohodných zdrojů slychají, že do Věcí veřejných v určité fázi v pozadí investovali pánové Janoušek, Hrdlička a další a že se jim tenhle projekt po úspěšném volebním výsledku pod vedením Víta Bárty vymkl z rukou?

Kdybych měl jen náznakem informaci, že za Věcmi veřejnými je nějaký kmoťr, tak mě nedonutil nikdo nastartovat své auto a jet založit jediný klub. Kdyby to tak bylo, tak tam nenastupuje Karolína Peake nebo Viktor Paggio. Jestli Škárka dnes něco povídá, tak ať řekne, kdo mu tohle říkal.

* LN Byl tam taky Radek John, který měl už předtím obchodní kontakty s panem Janouškem.

On si nás poměrně dlouho oťukával, než se rozhodl, že s námi do toho půjde.

* LN Teď se bohužel z odposlechů dozvídáme spoustu věcí, o kterých jsme předtím tisíckrát slyšeli, že to není pravda. Nemůže se stát něco takového i ohledně minulosti VV?

Jestliže Jaroslav Škárka je profesionální nahrávač, a byl jsem u toho někdy svědkem, že už na Praze 1 v komunální politice nahrával, tak mi věřte, že kdyby byla pravda to, co Škárka o Janouškovi říká, tak by si to nepochybně nahrál a u toho soudu by to bylo s desetinásobnou razancí představeno.

* LN Co budete dělat teď?

Teď si odpočinu a budu se léčit, já jsem od října prošel pěti antibiotiky, a pak budu zvažovat, co dál. Mám dvojí cestu. Jedna, že to úplně zabalím v politice, složím mandát a budu mít všední příjemný život, jak jsem ho znal před tím, než jsem měl profláknutý ksicht. Anebo se oklepu a řeknu si, že to znovu s VV zkusím. Pro mě nebyla odpuzující ta reality show u soudu. Ale pro mě je těžko překousnutelné, že máme programové prohlášení, naší výkonnou radou jsme zavázání, že školství je naše priorita, a pustíme učitele k vodě. Když na vládě byla deset minut přestávka a diskutovali jsme, jak o škrtech hlasovat, Kamil (Jankovský) řekl, že nemá cenu tady Pepu držet, protože on už je mrtvý. I kdybychom to s ním vybojovali, tak oni ho rozcupujou za to, že mu zase ulevili. To byla pro mě hodně těžká zkušenost. Takže já teď s Věcmi veřejnými nekomunikuju, rozhoduju se sám, a až se rozhodnu, tak jim dám informaci.